De Dobbeleer in Meerbeke bij Ninove

Naast de testamentbijdrage elders in dit nummer, kon Michel Dobbelaere ons ook nog enkele andere archiefstukken bezorgen die melding maken van naamgenoten in Meerbeke, het aan het Pajottenland grenzende dorpje.

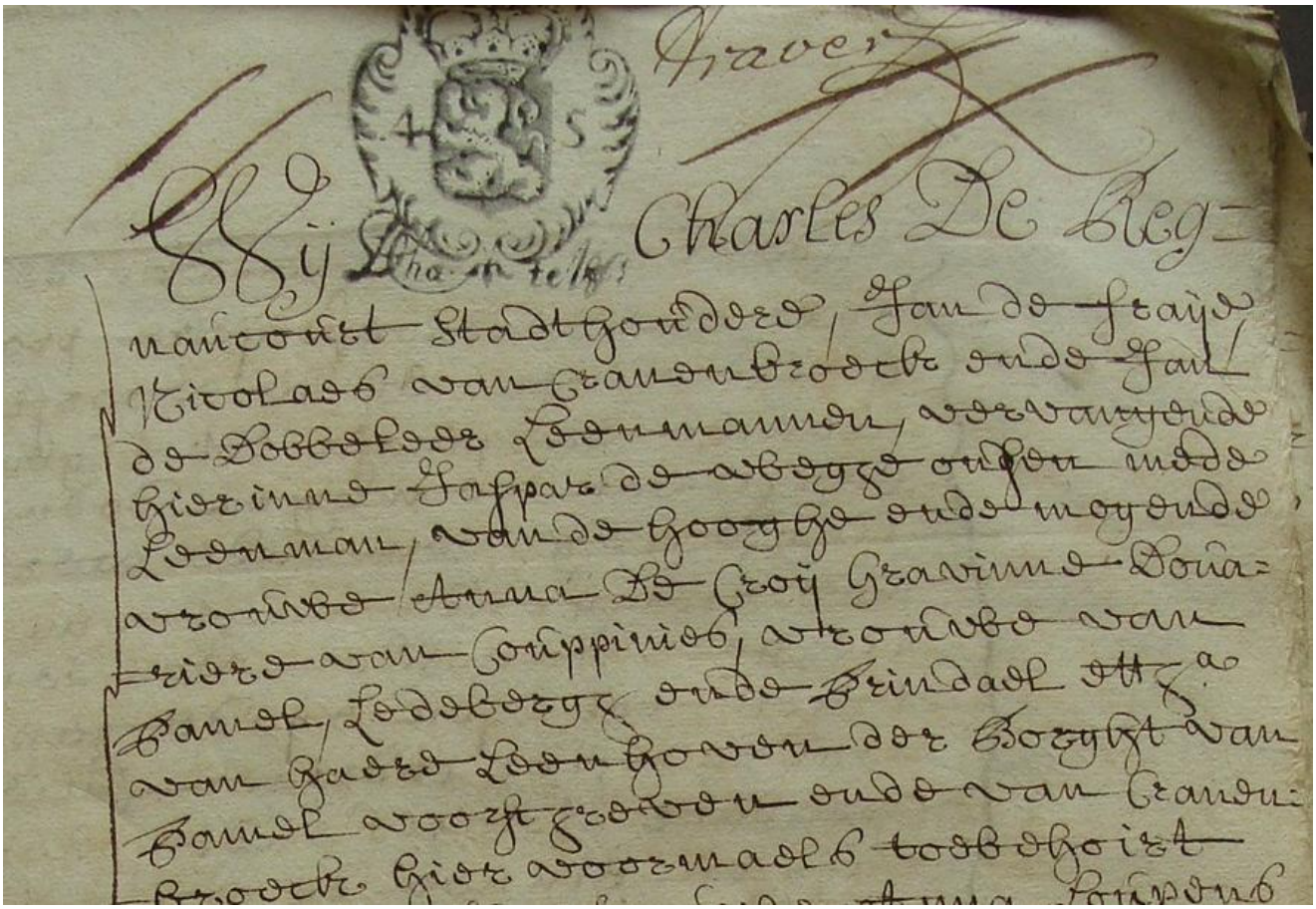
In een akte uit 1609 (GO Meerbeke 0000 161) registreren de plaatselijke schepenen de verkoop van een stuk grond door *Dierick De Dobbeleere* in naam van Joannes Jacquemijn en Maria Beeckman. De verkopers waren dus deze laatste 2 mensen, en *Dierick De Dobbeleere* deed blijkbaar in hun plaats de verkoop . De koper werd genoteerd als Mattheus Henricx, die dan weer zelf optrad namens een zekere Wercken Beeckman. Het betrof dus eigenlijk een verkoop onder familieleden (Beeckman), dit na het overlijden van hun ouders. Er wordt verder niets bijzonders meer gespecifieerd rond onze naamgenoot De Dobbeleer die als verkoper optreedt. Hij moet geboren zijn voor 1584 en afkomstig uit een naburig dorp in het Pajottenland. Meerbeke zelf komt niet zo direct in aanmerking als een plaats van herkomst, we treffen er in de doopregisters bijvoorbeeld geen naamgenoten aan en verder slechts een 2-tal overlijdens. Mogelijk betreft het hier Diederik De Dobbeleer (°voor 1570), zoon van Joannes en Catharina Goossens. Hij was zelf gehuwd met Anna Hendrix, en werd genoemd als grondbezitter en leenman van de **heerlijkheid Pamele**. Pamel is een buurgemeente van Meerbeke. Zijn zuster Maria zal ook in Meerbeke vertoeven zoals zal blijken uit een volgend archiefstuk.

In een register uit dezelfde periode –Laethof Register van het jaere 1602 tot 1609, GO Meerbeke 0000232- worden weer naamgenoten genoemd. Voor baljuw Mattheus Henricx en de leenmannen van Prindaele, verschijnen 'Jan De Dobbeleere soon wijlen Joos De Dobbeleere' in het bijzijn van 'Gillis Van Brueseghem in huwelijck hebbende Marie De Dobbeleere de voorseyde Jans oudste dochter' in verband met de verkoop van meersland aan Arnoldus Van Laethem, zoon van Joannes. De hier genoemde personen zijn de hiervoor al genoemd Joannes De Dobbeleer (°ca 1530), gehuwd met Catharina Goossens. Zijn dochter Maria was te Brussel in 1585 gehuwd met Egidius Van Bruyseghem, griffier van het Land van Wedergrate. Het overlijden van deze Maria De Dobbeleer vinden we trouwens ook terug te Meerbeke op 25.10.1627. De hierboven al vermelde Mattheus Henricx die optrad als koper, is dus blijkbaar de baljuw . De familie De Dobbeleer die hier vermeld wordt behoort tot de grote tak 44/46/50/52/54 met Diederik en Maria De Dobbeleer als kinderen van Joannes en Catharina Goossens.

Wanneer stukken grond in de middeleeuwen van eigenaar veranderden, werd dit steeds met inkt en ganzenveer door ambtenaren genoteerd. In de eerste akte uit 1609 zijn dit de schepenen van de 'prochie ende heerlickheyt van Meerbeke bij Nienove'. Bij de verkoop wordt gemeld dat de verkopers 'wel te vreden gepaeyt ende gecontenteert zijnde van de penningen van dese coope'.

De tweede akte dateert uit 1604 en hieruit is duidelijk af te leiden dat een stuk grond te **Prindaele**, dit is een wijk van Meerbeke, te leen werd gehouden door de familie De Dobbeleer en dat deze leenverplichting bij de verkoop overging naar de familie Van Lathem. Deze leenverplichting was erfelijk, en hield in dat men het vruchtgebruik had over het stuk land. Als tegenprestatie diende men de 'leenhoofsrechten' te volgen, dit zijn de rechten die aan het leenhof van Prindaele verbonden waren. De heer van Prindaele was een zekere Nicolaus de Montmorency, die ook **heer** was van het naburige **Pamel**. Hij wordt verder ridder genoemd en had ook bezittingen in Frankrijk (Vendegies).

Of onze voorouders ooit deze Franse edelman, die bovendien een belangrijke functie had in de Raad van Financiën van de Spaanse Nederlanden, gezien hebben in Meerbeke en Pamel valt te betwijfelen. Hij liet zijn belangen er ter plaatse behartigen door de baljuw die hij had aangesteld. En de familie De Dobbeleer moet in die tijd dus stukken land van hem te leen hebben gehouden.

In een derde archiefstuk (GO Meerbeke 0000354) gedateerd 11 april 1654[1] waarvan hierboven een kort fragment getoond wordt, is er sprake van *Jan De Dobbeleer.* Hij is enerzijds leenman van het **leenhof van Pamel, Ledeberg en Prindael**, dat toebehoort aan vrouwe Anna de Croij. Het gaat hier dus over hetzelfde leenhof als in de tweede akte, Anne de Croij was immers de weduwe van Nicolas de Montmorency. Er wordt ook nog eens expliciet vermeld dat *Jan De Dobbeleer* ook schepen is van de heerlijkheid Pamel. De tekst gaat dan verder over de eigenlijke verkoop dat ons evenwel te ver zou voeren. Zoals in de eerste akte gaat het hier over een verkoop tussen 2 partijen, die elk vertegenwoordigd worden door nog een andere partij. Beide partijen hadden dit blijkbaar voor een notaris laten registreren.

Het moet hier vrijwel zeker gaan over de oudste zoon van de Diederik De Dobbeleer die in de eerste akte vermeld werd. Dit was Joannes Franciscus De Dobbeleer (°voor 1602, +Pamel 1668), gehuwd met Catharina Walravens. Hij stond in onze stamboom 44/46/50/52/54 al gekend als leenman van Pamel en meissenier. *Dierick De Dobbeleere*, zijn zuster Maria en zijn zoon *Jan* bezaten dus lenen te Prindaele (Meerbeke) die gehouden werden van de heer van Pamel.

Marc Van Stappen, 2019, www.stap-brug.be

[1] 'Wij Charles De Regnaucourt **stadthoudere**, Jan de Fraije, Nicolaes van Cranenbroeck ende Jan de Dobbeleer leenmannen, vervangende hierinne Jaspar de Weghe onsen mede leenman, van de hooghe ende mogende vrouwe Anna De Croij gravinne Douariere van Couppinies, vrouwe van Pamel, Ledebergh ende Prindael … van haere leenhoven der borght van Pamel'